

Plezier als doel op zich

Rendement en vrije tijd. Dat zijn de speerpunten bij de firma Pinel. Eigenaar Bruno Pinel runt het bedrijf, samen met zijn medewerkers Noémie Grégoire en Adrien Jaunasse. Het bedrijf excelleert in arbeidsopbrengst per gewerkt uur. Binnen de studieclub European Dairy Farmers (EDF) presteert het bedrijf daarop dubbel zo goed als gemiddeld.

TEKST TIJMEN VAN ZESSEN

Ze zijn er niet veel. Boeren met een 35-urige werkweek. En vijf weken vakantie per jaar is al helemaal een zeldzaamheid. Het biologisch melkveebedrijf Pinel laat zien dat een boerenbedrijf niet synoniem is voor weinig vrije tijd. De Franse ondernemer Bruno Pinel (46) is er met zijn medewerkers Noémie Grégoire (25) en Adrien Jaunasse (30) verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering. Ze tellen de uren die ze in het bedrijf werken en krijgen deze als loon maandelijks uitgekeerd. 'Per drie weekenden is ieder van ons twee weekenden vrij. Het bedrijf is zodanig ingericht dat we in het weekend de werkzaamheden in vijftien uur kunnen rondzetten', vertelt Bruno. Hij wil de melkveehouderij in Heric verder ontwikkelen, zodat er ook inkomen is voor een vierde medewerker. In zijn ogen zijn er in de optimale bedrijfsopzet 25 koeien en 30 hectare per arbeidskracht.

Nauwelijks krachtvoer

De bourgondische Fransen hebben geen honderden koeien nodig om een volwaardig inkomen te verdienen. Dankzij een systeem van lage kosten en de hogere biologische opbrengstprijzen haalt het bedrijf met 70 melkkoeien voldoende rendement (zie kengedaten kader op pag. 34). De arbeidsopbrengst per gewerkt uur is zelfs dubbel zo hoog als op het gemiddelde bedrijf binnen de studieclub European Dairy

Farmers: 19,5 euro per uur versus 8,1 euro per uur. De veehouders werken in oude (afgeschreven) gebouwen en de melkstal dateert uit 1994. Hierdoor liggen de kosten voor gebouwen 1,4 cent per kilo melk lager dan gemiddeld. De directe kosten liggen zelfs 7,2 cent onder de EDF-standaard. Voornaamste oorzaak: het bedrijf koopt nauwelijks krachtvoer. 'Drie ton mineralen en tien ton soja, meer hebben we voor het melkvee niet nodig. We telen wel krachtvoervervangers als graan en mais. En het eiwit winnen we door tussen het gras ook klaver in te zaaien', legt Adrien uit. Bruno vult hem aan: 'We zien het als een uitdaging om zo min mogelijk afhankelijk te zijn van externe grondstoffen.'

Grond kopen voor 1300 euro per hectare

De ondernemers zitten met 100 hectare ruim in het land en hebben in vergelijking met andere collega's in Europa lage grondkosten. 'De grondmarkt is in Frankrijk niet zo liberaal als elders. De mobiliteit van grond is daardoor beperkt, maar het betekent ook dat landprijzen niet worden opgejaagd. In onze regio is de grond extreem laag in prijs, je koopt hier grond voor gemiddeld 1300 euro per hectare', zegt Bruno. Een enorm contrast met Nederland, waar je voor dit bedrag soms niet eens kunt pachten. Daar staat volgens hem tegenover dat de opbrengsten wel lager

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaar	Bruno Pinel
aantal koeien	70
aantal hectare	100
melkproductie per koe	7218
vervangingspercentage	13
arbeidsopbrengst per gewerkt uur	19,50 euro

Links: bij Pinel telt een jaar twee weideseizoenen

Hiernaast: Bruno Pinel (links), Noémie Grégoire en Adrien Jaunasse

liggen doordat de zomers erg droog zijn. Met gangbare teelt komt een hectare tarwe gemiddeld uit op zo'n acht ton, terwijl biologisch geteelde tarwe driehalf tot vier ton oplevert. 'Voor ons is het zaak de lage grondkosten te verzilveren. Beregenen kan hier niet uit bijvoorbeeld, het is voordeliger om wat extra land in gebruik te hebben.'

Machines delen

Tijdens de droge maanden juli en augustus krijgen de koeien bijvoeding op stal. Ze kunnen wel naar buiten, maar er groeit te weinig om volwaardig te kunnen weiden. Het menu op stal bestaat uit 11 kilo droge stof graskuil en 7 kilo droge stof maaskuil, aangevuld met soja (1 kilo), granen (2 kilo) en mineralen (200 gram). Daarmee produceren de dieren 7218 kilo meetmelk per koe per jaar. In het najaar is de grasmat op sommige percelen te nat om te beweiden. Bovendien is niet elke wei vanuit de stal toegankelijk. Pinel vult de weidegang in deze periode aan met vers gras dat hij zelf naar stal haalt. Hij gebruikt daarvoor een typische opraapwagen die is voorzien van een maaier vóór de pickup (zie foto op pagina 34). Naast 6 kilo snijmais en 10 kilo droge stof gras via weidegang is er zo per koe dagelijks 3 kilo droge stof vers gemaaid gras beschikbaar.

Onder: Door water te vernevelen in de melkstal is het melken plezierig voor mens en dier

Drie inkomens met 70 koeien

Het Franse melkveebedrijf Pinel is misschien niet enorm productief, het draait wel een verdienstelijk rendement. Een meetmelkproductie van 7218 kilo melk per koe, een arbeidsproductiviteit van 95 kilo melk per ge-

werkt uur, het zijn geen klinkende cijfers. Maar de financiële resultaten van het EDF-bedrijf mogen er zijn (figuur 1). Dankzij de hoge biologische opbrengstprijzen en de lage kosten voor land, gebouwen en voer, weten Bruno

Pinel, Noémie Grégoire en Adrien Jaunasse een dubbel zo hoge vergoeding per gewerkt uur te verwezenlijken. Bruno heeft naast zijn bedrijf nog wel betaald werk, maar ook zonder dit inkomen weet het bedrijf met 70 koeien bijna 50.000 euro resultaat neer te zetten. De onderneming is nagenoeg honderd procent zelfvoorzienend in voer en de arbeid is er strak georganiseerd. Het uitgangspunt is een 35-urige werkweek, waarbij de weekenden beurtelings door één persoon worden ingevuld. De arbeidskosten zijn fors boven het EDF-gemiddelde, omdat ieder gewerkt uur als salaris is ingeboekt, maar ook doordat er relatief weinig melk per uur wordt afgeleverd.

	Pinel	EDF	verschil
totaal opbrengsten	54,5	42,3	12,2
waarvan melkontvangsten	44,3	34,3	10,0
totaal kosten	53,6	47,0	6,6
directe kosten	11,1	18,3	-7,2
arbeidsgerelateerde kosten	31,9	17,3	14,6
kosten gebouwen	4,0	5,4	-1,4
kosten land	2,2	3,3	-1,1
overige kosten	4,4	2,3	2,1
quotakosten	0	0,4	-0,4
gezinsinkomen	10,2	5,3	5,0
ondernemersresultaat	0,9	-4,8	5,7
break-evenpoint	43,4	38,6	4,8
arbeidsopbrengst per gewerkt uur	19,5	8,1	11,4

Figuur 1 – Vergelijking financiële resultaten 2014 (euro's per 100 kg meetmelk) van mts. Pinel met het EDF-gemiddelde (bron: EDF)

Het machinepark is relatief eenvoudig, maar wel up-to-date. Door machines via een coöperatie te delen met andere bedrijven blijven de kosten beheersbaar. 'Alleen de voermengwagen is van onszelf', zegt Adrien.

Driewegkruising

Sinds 2010 werkt het bedrijf volgens een biologische manier van produceren. Vanaf dat moment startten de ondernemers ook met inkruisen. Ze werken met een driewegkruising van holstein, montébeliarde en Scandinavisch roodbont. 'Onze ervaring was dat de zuivere holsteins in ons systeem te snel uitvielen. Met deze driewegkruising is de productie weliswaar lager, maar verbetert de vruchtbaarheid en de algehele conditie van de dieren', stelt Adrien.

In het huidige vervangingspercentage van 13 procent ziet de

Fransman een bewijs dat kruisen werkt. De dieren die nu uitvallen, hebben doorgaans problemen met het celgetal. 'Maar we zijn niet ontevreden met de uiergezondheid. Het celgetal schommelt rond de 150.000, in een oude melkstal en zonder gebruik van antibiotica bij droogzetten.'

Plezier is een doel

Om het risico op uierinfectie te beperken laten de ondernemers in de warmste periode van het jaar zo min mogelijk koeien afkalven. De melkprijs is dan seizoensmatig lager en het is de vakantieperiode. 'Bij ons is plezier in het werk en ruimte voor vrije tijd echt een doelstelling in het bedrijf', zegt Bruno. Meer dan honderd koeien melken is voor de Fransman geen doel op zich. 'Ik wil doordacht en behoedzaam groeien, dan blijft het bedrijf winstgevend. Met een grote stap ineens lukt dat niet.'

◀◀
Links: Geduldig wachten de koeien voor de melkstal

◀
Rechts: Pinel gebruikt een typische opraapwagen die is voorzien van een maaiër vóór de pick-up